

ky z okruhu spolupracovníků prezidenta Putina. Přibližně od roku 2000 bylo možné sledovat naprosté nerespektování Ukrajiny, vědomé imperiální uvažování „nám patří Evropa“. Z výroků mnohých z nich bylo zřejmé, že jejich cílem je, aby se pod jejich vládu dostalo přinejmenším to, co patřilo do sféry vlivu Sovětského svazu. Tady je dobré si klást otázku, kdy vlastně začal určitý konflikt? Že každá strana začátek vidí jinde, možná to, co jedna strana vnímala jako pomoc, druhá vzala jako urážku a pak už sledujeme jen řetězec reakcí, jak to popisuje psychologická analýza konfliktu. Tak například v devadesátých letech

v mnohých Rusech vznikl pocit ponížení, roztrpčení, že nejsou bráni dostatečně vážně, a pak, jakmile se Rusko trochu zvedlo, začalo vysílat velice nebezpečné signály.

Jedna z věcí, která mě osobně na Rusku děsí – když už odhlédnu od toho, jak se Rusové chovají k Ukrajině –, je naprosté pohrdání životem vlastních ruských lidí. To jsme zažili už v devadesátých letech, kdy Rusové v Čečně posílali proti zkušeným bojovníkům mladé nevyčvičené kluky, kterých tam spousta zahynula, a to dnes na Ukrajině vidíme znovu.

P. Jan Pacner

KŘESŤANSTVÍ OD A DO Z

Církev vítězná

Označuje společenství svatých, kteří již žijí ve slávě Boží a kteří se přimlouvají za církev putující, jíž se předkládají jako vzor.

Církevní otec

Označení teologa, který podstatně přispěl k vývoji nauky o víře, jehož úsudek byl citován jako důkaz autority ve sporných otázkách a který se může vykazat pravověrností nauky,

svatostí života, starobylostí a církevním uznáním. Řadu církevních otců uzavírá ve východní církvi Jan z Damašku (749), v západní Řehoř Veliký (604) nebo Izidor ze Sevily (636).

Církevní provincie

Seskupení více sousedních diecézí, spojených k podpoře společné pastorační činnosti. V jejich čele stojí metropolita, což je obvykle biskup největší diecéze.

AKTUÁLNÍ INFORMACE

FARNÍ ZÁJEZD DO LITOMĚŘIC

V sobotu 10. 6. 2023 se na pozvání otce biskupa Jana uskuteční farní zájezd do Litoměřic. Pojedeme společně autobusem v 7.00 h ráno ze Semil z Komenského náměstí.

V 10.00 h budeme slavít s otcem biskupem mši svatou a následovat bude prohlídka biskupské rezidence. Poté bude možnost společného oběda v domově pro seniory kousek od katedrály.

Program na odpoledne bude upřesněn a uzpůsobíme ho jak pro dospělé a starší, tak pro rodiny s dětmi. Předpokládáný návrat je okolo 19. hodiny do Semil.

Zájemci ať se co nejdříve zapíší (alespoň orientačně počet osob) do přihlašovacího archu v kostele. Kapacita autobusu je 45 osob.

Cena: doprava 400 Kč/os. Pro zájemce oběd 115 Kč (polévka + výběr ze 3 druhů jídel).

Hřivna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 20. dubna 2023. Uzávěrka následujícího čísla: 4. května 2023. Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošik. Jednotlivé příspěvky zasílejte na adresu kraus.matej@seznam.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

HŘIVNA

Informační čtrnáctideník

ŘK farnosti Semily

Číslo 9 23. dubna 2023

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: **R. D. Jaroslav Gajdošik**, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Koštofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 24. 4. – 7. 5. 2023

24. 4. Po – – –

25. 4. Út **Svátek sv. Marka, evangelisty**

KA 18.00 za ++ Jiřího Jóna a manželku a Jiřího Havrdu

26. 4. St KA 08.00 za † Gustáva Zahradníka

27. 4. Čt KA 08.00 za ++ Jaroslava Tichého a manželku

28. 4. Pá KA 18.00 za Boží požehnání pro Karla a Márinku Štruplovy

29. 4. So **Svátek sv. Kateřiny Sienské, panny a učitelky církve, patronky Evropy**

DD 13.30 za † dceru Renatku a sestru Jiřku

KA 18.00 za † Jaroslava Kousala

30. 4. Ne **4. NEDĚLE VELIKONOČNÍ**

KO 08.30 za † Milenu Plachtovou a rodiče a za † Jiřinu Matouškovou

1. 5. Po KO 18.00 za ++ Emílii a Štefana Šterdasovy *po mši májová pobožnost*

2. 5. Út *Památka sv. Atanáše, biskupa a učitele církve*
KO 18.00 za † Pavla Hucana a rodiče z obou stran *po mši májová pobožnost*

3. 5. St **Svátek sv. Filipa a Jakuba, apoštolů**

KA 08.00 za † Miluši Vrabcovou

4. 5. Čt KA 08.00 za ++ Miroslava Hrdinu, manželku a duše v očistci

5. 5. Pá KO 18.00 za ++ Olgu a Vladimíra a *od 16.30 v KO svátost smíření*
za † Josefa Eliáše *po mši májová pobožnost*

6. 5. So DD 13.30 za farníky

KA 18.00 za † Cecílii Novotnou a živé z rodiny dcery a vnoučat

7. 5. Ne **5. NEDĚLE VELIKONOČNÍ**

KO **10.30** za ++ Marii Luksovou, manžela a *udílení svátosti biřmování*
oboje rodiče *celebruje Mons. Jan Baxant, biskup litoměřický*

KO 14.00 – 16.00 *tichá adorace NSO*

Farnost
sv. Petra a Pavla

SPRAVEDLIVÁ VÁLKA OČIMA VOJENSKÉHO KAPLANA

Je nezbytné stále připomínat, že válka není tak nádherná, krásná, jak se mnohdy líčí v těch velikášských opusech, že nepřinese slávu dobyvateli ani jeho zemi, ale že především přináší utrpení, zlo, smrt nebo poškození života mnoha a mnoha nevinných lidí.

Když se vrátím do dětství, tak spravedlivou válkou pro mne byla samozřejmě druhá světová válka – boj proti nacismu. To bylo jednoznačné. To byla spravedlivá válka. Postupně, jak jsem dostával informace i od rodičů či z prostředí, které mnohdy bylo – jak mně kdysi řekli – neslučitelné se socialistickým pohledem na svět, jsem si uvědomoval, že ani tahle spravedlivá válka nebyla beze skvrn. Například člověk zjistil, že některé krutosti vůči civilnímu obyvatelstvu, vypálení některých vesnic zvláště na Slovensku, bylo odvetou za kruté činy partyzánů proti civilnímu německému obyvatelstvu. Později, jak docházelo k osvobození vlasti, byli pro mnoho našich občanů, včetně mého dědečka, který byl málem zastřelen, nebezpečím sovětští vojáci. Známé jsou příběhy, jak se musely ženy schovávat před znásilněním. A pak přišla ta obrovská otázka poválečného odsunu německého obyvatelstva. Postupně mi tedy docházelo, že i tam, kde je spravedlivý důvod k odporu se zbraní v ruce, s sebou válka nese události, které se lidem vymkly z rukou.

Už jako dospělého se mě dotkla válka v letech 1990–1991, tzv. první válka v Zálivu, která byla reakcí Američanů na irácký vpád do Kuvajtu. Tu jsem také vnímal jednoznačně jako spravedlivou válku: Irák napadl Kuvajt. Je potřeba ho bránit, i když jsem si byl vědom, že tam určitě hrají roli právě finanční záležitosti, ropa a tak podobně. Co bylo pro mne zajímavé – v té době jsem byl v Salcburku a také jsem v té době pobýval v Německu – a viděl jsem různé protiválečné protesty, kde vystupovali pacifisté za každou cenu, někdy

až naivní, zaznívaly tam však mnohdy závažné otázky.

Většina z nás se nepochybně dotkla válka v bývalé Jugoslávii, která byla vnímaná primárně – a myslím, že právem – jako agrese Srbů proti ostatním. Postupně člověk ovšem zjišťoval, že ne vždy všechno bylo černobílé. Zažil jsem to silně jako vojenský kaplan v Kosovu na desáté misi KFOR. Mimochodem, naši vojáci, kteří působili na Balkáně, neměli příliš rádi Chorvaty, protože zažili chorvatskou protiofenzivu v Srbské krajině. Kdo tam nedokázal utéct, byl zlikvidován. Například třeba starší srbští občané a podobně. Také první oběti naší armády v zahraničních misích byli dva vojáci, kteří zahynuli po chorvatském ostřelování stanoviště.

Pak se mě samozřejmě dotkla válka v Afghánistánu po útocích z 11. září 2001. Tuto válku jsem také vnímal jako spravedlivou, nakonec byla i schválena OSN. V Afghánistánu byly základny islámských teroristů, základny al-Káidy, výcviková střediska a tak podobně. (Tu válku je ovšem třeba vidět v kontextu nedávné historie. V zemi bylo s podporou sovětské armády dosazeno prosovětské vedení, na invazi pak Amerika reagovala podporou radikálních Afghánců, kteří bojovali proti komunismu.) Velkým problémem samozřejmě bylo pokračující nasazení spojenců v Afghánistánu s ambicí předělat Afghánistán na jakýsi demokratický stát v západním duchu.

Dva roky nato, v březnu 2003, přišel vojenský vpád do Iráku. Cílem bylo odstranění diktátora a hlavním důvodem byla výroba zbraní hromadného ničení. Možná si vzpomenete, že proti útoku se silně vyslovoval papež Jan Pavel II. Mimochodem jednou z věcí, kterou Američané podcenili, byla náboženská rozdělenost irácké společnosti. Vztah menšinových sunnitů, kteří byli předtím u moci, a většinových šiitů. Po dobytí Bagdádu a odstranění

Saddáma Husajna se země propadla do obrovského chaosu, jehož důsledky byly pro obyčejného člověka horší než to, co zažíval za vlády Saddáma Husajna.

Zkušenosti vojenského kaplana

Když jsem se v roce 2005 stal vojenským kaplanem, už jsem nezažil rozpoutání další války, která by se nás nějak bezprostředně týkala. Dotýkaly se mě ale pochopitelně zkušenosti našich vojáků v zahraničních operacích a pak jednotlivé teroristické útoky, kterých bylo docela dost.

Jako vojenský kaplan jsem také absolvoval vzdělávání k tématu spravedlivé války. Pojem spravedlivá válka jsme používali často v uvozkách. Nikdy nesmíme zapomenout, že válka sama o sobě je obrovské zlo, které vždycky, i kdyby byla sebespravedlivější, přinese obrovské utrpení množství nevinných lidí, civilnímu obyvatelstvu.

Pro mě osobně se znovu a znovu objevovala velká otázka, vyplývající z napětí mezi ideály – třeba mezi těmi krásnými teoriemi (jako koncept spravedlivé války nebo mezinárodního práva) a konkrétní realitou, kterou člověk prožívá v boji. Jedna věc je oprávněné odůvodnění vojenského zásahu a druhá pak je to, co se konkrétně děje na bojišti. Tady bych si dovolil připomenout známou knížku amerického psychologa Philipa Zimbarda *Luciferův efekt*, kde zpětně rozebírá slavný Standfordský experiment, kdy skupinu univerzitních studentů rozdělili na dvě části – vězně a dozorce – a nechali je hrát běžný život ve vězení. Není třeba rozvádět popis experimentu do detailů, stačí, když uvedu, že ho v polovině museli ukončit, protože došlo k násilí, šikanování a podobně pod vlivem toho, jak se studenti vžili do svých rolí. Zimbardo v knize rozebírá též obrovské průšvihy, které se objevily, totiž zneužívání zajatců a ponižování zajatců ve věznicích jak v Iráku, tak v Afghánistánu. A ukazuje, že to nebyly jenom – jak říkají

Američané – „bad apples“ (shnilá jablka), ale že to násilí často bylo důsledkem celé té situace. Ostatně knížka *Luciferův efekt* má podtitul *Understanding how good people turn evil*, volně přeloženo Porozumět tomu, jak se z dobrých lidí stávají lidé zlí.

Naše novodobá armáda se vždycky snažila vojáky dobře připravit na zahraniční operace, včetně té psychologické stránky a včetně snahy porozumět místní kultuře, místnímu náboženství. Jako vojenští kaplani jsme vždy mívali přednášky o náboženství a souvisejících zdánlivých maličkostech pro nás Evropany.

Dovolte mi otázku: víte, za co vojáci v konkrétním nasazení ve válce bojují především? Nejsilnějším motivem jsou kamarádi, případně odvěta za zabitě kamarády. Kolikrát to člověk slyší od vojáků napřímo: „Víš, já nechci být svině, ale když mně zabijí kámoše, jdu do toho.“ Na určité události se člověk na školení předem nepřipraví, a když se dostane do takové situace, emoce – jakkoliv se je člověk snaží zvládat – mohou pak člověka doslova převálcovat.

Několik dobrých knih k tématu

Co se týče mentality vojáků nebo vůbec spravedlivé války, stojí za přečtení knížka *American sniper* od Chrise Kylea, nejslavnějšího amerického odstřelovače v Iráku. Člověk, který se hlásí ke křesťanství, zabil několik set lidí, a tam popisuje to, co se v boji stává: že on a jeho kamarádi jsou OK a ti ostatní jsou „bad guys“, ti špatní hoši, kteří útočí na jeho jednotku, kterou on brání. Popisuje třeba, jak zaregistruje, že někdo jede na motocyklu, pravděpodobně s nějakou náloží, takže ho prostě odstřelí. A zachrání své kolegy. Válka bude vždycky podstatně složitější a bohužel podstatně syrovější.

Jiná kniha, která mě nesmírně zaujala, je kniha z roku 2018 od amerického analytika Timothyho Snydera *The Road to Unfreedom* – Cesta k nesvobodě –, kde autor rozebírá výro-